

32001F0413

L 149/1

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

2.6.2001

DECYZJA RAMOWA RADY
z dnia 28 maja 2001 r.
w sprawie zwalczania fałszowania i oszustw związanych z bezgotówkowymi środkami płatniczymi
(2001/413/WSiSW)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając inicjatywę Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Fałszowanie i oszustwa związane z bezgotówkowymi środkami płatniczymi są często działalnością na skalę międzynarodową.
- (2) Prace wykonane przez różne organizacje międzynarodowe (tj. Radę Europy, Grupę Ośmiu, OECD, Interpol oraz ONZ) są ważne, ale wymagają uzupełnienia działaniami Unii Europejskiej.
- (3) Ze względu na powagę i rozwój określonych form oszustw związanych z bezgotówkowymi środkami płatniczymi wymagane są rozwiązania wszechstronne. Zalecenie nr 18 planu działań w celu zwalczania przestępczości zorganizowanej ⁽³⁾, zatwierdzone podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Amsterdamie w dniach 16 i 17 czerwca 1997 r., jak również pkt 46 planu działań Rady i Komisji w sprawie sposobu wdrożenia postanowień Traktatu Amsterdamskiego w sprawie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości ⁽⁴⁾, zatwierdzonego przez Radę Europejską w Wiedniu w dniach 11 i 12 grudnia 1998 r., wzywają do podjęcia działań w tym przedmiocie.
- (4) Skoro cele niniejszej decyzji ramowej, polegające na zapewnieniu, aby fałszowanie i oszustwa dotyczące wszelkich form bezgotówkowych środków płatniczych były uznane za przestępstwa karne i podlegały skutecznym, proporcjonalnym oraz zniechęcającym sankcjom we wszystkich Państwach Członkowskich, nie mogą być w stopniu wystarczającym osiągnięte przez Państwa Członkowskie z uwagi na międzynarodowy wymiar tych

przestępstw i z tego względu mogą być lepiej zrealizowane na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki, zgodnie z zasadą pomocniczości ustanowioną w art. 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, ustanowioną w tym artykule, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza działania konieczne do osiągnięcia powyższych celów.

- (5) Niniejsza decyzja ramowa powinna wspierać walkę z fałszowaniem i oszustwami związanymi z bezgotówkowymi środkami płatniczymi wspólne z innymi przyjętymi już przez Radę instrumentami, takimi jak wspólne działanie nr 98/428/WSiSW w sprawie utworzenia Europejskiej Sieci Sądowej ⁽⁵⁾, wspólne działanie nr 98/733/WSiSW w sprawie uznawania za przestępstwa karne uczestnictwa w organizacji przestępczej w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej ⁽⁶⁾, wspólne działanie nr 98/699/WSiSW w sprawie prania pieniędzy, identyfikacji, wykrywania, zamrażania, zajmowania i konfiskaty narzędzi oraz zysków pochodzących z przestępstwa ⁽⁷⁾, jak również decyzja z 29 kwietnia 1999 r. rozszerzająca mandat Euro-polu na walkę z fałszowaniem pieniędzy i środków płatniczych ⁽⁸⁾.
- (6) Komisja, w dniu 1 lipca 1998 r., przedstawiła Radzie komunikat zatytułowany „Ramy dla działań służących zwalczaniu fałszowania i oszustw związanych z bezgotówkowymi środkami płatniczymi”, w której poparto politykę Unii, obejmując zarówno prewencyjne, jak i represyjne aspekty tego problemu.
- (7) Powyższy komunikat zawiera projekt wspólnego działania, będącego jednym z elementów wszechstronnego podejścia i stanowiącego punkt wyjścia dla niniejszej decyzji ramowej.
- (8) Konieczne jest, aby opis różnych form zachowań, które należy objąć sankcją karną w związku z fałszowaniem i oszustwami związanymi z bezgotówkowymi środkami płatniczymi, objął pełen zakres czynności, które wspólnie stanowią zagrożenie przestępczością zorganizowaną w tym zakresie.
- (9) Konieczne jest, aby powyższe formy zachowania zostały uznane za przestępstwa karne we wszystkich Państwach Członkowskich oraz aby zapewniono skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające sankcje wobec tych osób fizycznych i prawnych, które popełniają lub są odpowiedzialne za takie przestępstwa.

⁽¹⁾ Dz.U. C 376 E z 28.12.1999, str. 20.

⁽²⁾ Dz.U. C 121 z 24.4.2001, str. 105.

⁽³⁾ Dz.U. C 251 z 15.8.1997, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 19 z 23.1.1999, str. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 191 z 7.7.1998, str. 4.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 351 z 29.12.1998, str. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 333 z 9.12.1998, str. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 149 z 28.5.1999, str. 16.

- (10) Intencją udzielenia ochrony prawno-karnej przede wszystkim takim instrumentom płatniczym, które otrzymają specjalną formę ochrony przed ich imitowaniem lub nadużyciem, jest zachęcenie podmiotów gospodarczych do zapewniania wydawanym przez nich instrumentom płatniczym tego rodzaju ochrony i uzupełnienie w ten sposób samych instrumentów o element zapobiegania.
- (11) Konieczne jest, aby Państwa Członkowskie udzieliły sobie jak najdalej idącej wzajemnej pomocy, a także aby wzajemnie konsultowały się w przypadkach, gdy dwa lub więcej Państw Członkowskich obejmuje swoją jurysdykcją to samo przestępstwo,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ RAMOWĄ:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszej decyzji ramowej:

- a) „instrument płatniczy” oznacza instrument materialny, inny niż prawny środek płatniczy (banknoty i monety), umożliwiający, poprzez swój szczególny charakter, samodzielnie lub w połączeniu z innym instrumentem (płatniczym), jego posiadaczowi lub użytkownikowi dokonywanie przekazania pieniędzy lub wartości pieniężnych, taki jak na przykład karty kredytowe, karty euroczeków, inne karty wydawane przez instytucje finansowe, czeki podróżne, euroczeki, inne czeki i weksle, które są chronione przed imitacjami lub oszukańczym użyciem, na przykład poprzez wzór, kodowanie lub podpis;
- b) „osoba prawna” oznacza wszelkie podmioty posiadające taki status na podstawie stosownych przepisów prawa, z wyjątkiem Państw lub innych podmiotów publicznych sprawujących władzę państwową oraz publicznych organizacji międzynarodowych.

Artykuł 2

Przestępstwa odnoszące się do instrumentów płatniczych

Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do zapewnienia, aby następujące czyny stanowiły przestępstwa karne w sytuacji ich umyślnego popełnienia, co najmniej w odniesieniu do kart kredytowych, kart euroczeków, innych kart wydawanych przez instytucje finansowe, czeków podróżnych, euroczeków, innych czeków i weksli:

- a) kradzież lub innego rodzaju bezprawne przywłaszczenie instrumentu płatniczego;
- b) podrabianie lub fałszowanie instrumentu płatniczego w celu użycia go w sposób oszukańczy;
- c) przyjmowanie, otrzymywanie, transportowanie, sprzedaż lub przekazanie innej osobie lub posiadanie ukradzionego, uzyskanego w inny nielegalny sposób, podrobionego lub sfałszowanego instrumentu płatniczego w celu użycia go w sposób oszukańczy;

- d) oszukańcze użycie ukradzionego, uzyskanego w inny nielegalny sposób, podrobionego lub sfałszowanego instrumentu płatniczego;

Artykuł 3

Przestępstwa odnoszące się do stosowania rozwiązań informatycznych

Każde Państwo Członkowskie podejmuje konieczne środki w celu zapewnienia, aby następujące czyny stanowiły przestępstwa karne, gdy są popełniane umyślnie:

dokonywanie lub powodowanie przekazania pieniędzy lub wartości pieniężnych i powodowanie w ten sposób bezprawnej utraty własności przez inną osobę, z zamiarem uzyskania bezprawnej korzyści ekonomicznej przez osobę popełniającą przestępstwo lub osobę trzecią, poprzez:

- bezprawne wprowadzanie, zmienianie, usuwanie lub ukrywanie danych informatycznych, w szczególności danych umożliwiających identyfikację, lub
- bezprawne zakłócanie działania programu lub systemu informatycznego.

Artykuł 4

Przestępstwa odnoszące się do urządzeń specjalnie dostosowanych

Każde Państwo Członkowskie podejmuje konieczne środki w celu zapewnienia, aby następujące czyny stanowiły przestępstwa karne, gdy są popełniane umyślnie:

oszukańcze sporządzanie, przyjmowanie, otrzymywanie, sprzedaż lub przekazanie innej osobie lub posiadanie:

- instrumentów, artykułów, programów komputerowych oraz wszelkich innych środków specjalnie dostosowanych do popełnienia jakiegokolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 2 lit. b);
- programów komputerowych, których celem jest popełnienie jakiegokolwiek z przestępstw o których mowa w art. 3.

Artykuł 5

Uczestnictwo, podżeganie oraz usiłowanie

Każde Państwo Członkowskie podejmuje konieczne środki w celu zapewnienia, aby uczestnictwo i podżeganie do czynów określonych w art. 2, 3 i 4 lub usiłowanie popełnienia czynów określonych w art. 2 lit. a), b) i d) oraz art. 3 podlegały sankcji karnej.

Artykuł 6

Kary

Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do zapewnienia, aby czyny określone w art. 2-5 podlegały skutecznej, proporcjonalnej i zniechęcającej sankcji karnej, włączając w to, co najmniej w przypadkach poważnych, kary pozbawienia wolności z prawem do ekstradycji.

Artykuł 7

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do zapewnienia, aby można było uznać odpowiedzialność osób prawnych za czyny, o których mowa w art. 2 lit. b), c) i d) oraz art. 3 i 4, popełnione na ich korzyść przez dowolną osobę, działającą albo indywidualnie, albo jako część organu tej osoby prawnej, mającą pozycję kierowniczą w danej osobie prawnej, opartą na:

- mocy do reprezentowania danej osoby prawnej, lub
- władzy podejmowania decyzji w imieniu danej osoby prawnej, lub
- władzy sprawowania kontroli w ramach danej osoby prawnej,

jak również za uczestnictwo w charakterze pomocnika lub podżegacza przy popełnianiu takiego przestępstwa.

2. Niezależnie od przypadków wskazanych w ust. 1, każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do zapewnienia, aby można było uznać odpowiedzialność osób prawnych wówczas, gdy brak nadzoru lub kontroli przez osoby, o których mowa w ust. 1, umożliwił popełnienie na korzyść danej osoby prawnej czynów określonych w art. 2 lit. b), c) i d) oraz art. 3 i 4 przez osobę pod jej władzą.

3. Odpowiedzialność osoby prawnej na podstawie ust. 1 i 2 nie wyłącza postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami, podżegaczami lub pomocnikami w popełnianiu czynów określonych w art. 2 lit. b), c) i d) oraz art. 3 i 4.

Artykuł 8

Sankcje dla osób prawnych

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do zapewnienia, aby na osobę prawną uznaną za odpowiedzialną zgodnie z art. 7 ust. 1 nałożone zostały skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające sankcje, wśród których będą grzywny z zakresu prawa karnego oraz inne grzywny, a także potencjalnie inne sankcje, takie jak:

- a) cofnięcie upoważnienia do przyjmowania korzyści lub pomocy publicznej;
- b) czasowe lub stałe cofnięcie możliwości wykonywania działalności handlowej;
- c) objęcie nadzorem sądowym;
- d) sądowy nakaz likwidacji.

2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do zapewnienia, aby na osobę prawną uznaną za odpowiedzialną zgodnie z art. 7 ust. 2 nałożone zostały skuteczne, proporcjonalne i zniechęcające sankcje lub środki.

Artykuł 9

Jurysdykcja

1. Każde Państwo Członkowskie podejmuje środki konieczne do objęcia swoją jurysdykcją przestępstw, o których mowa w art. 2, 3, 4 i 5, jeżeli dane przestępstwo zostało popełnione:

- a) w całości lub w części na jego terytorium; lub
- b) przez jednego z jego obywateli, przy czym prawo tego Państwa Członkowskiego może wymagać, aby dane działanie podlegało karze również w kraju, w którym zostało dokonane; lub
- c) na korzyść osoby prawnej, która posiada swoją główną siedzibę na terytorium danego Państwa Członkowskiego.

2. Z zastrzeżeniem art. 10 każde Państwo Członkowskie może zdecydować, że nie będzie stosować lub że będzie stosować wyłącznie w szczególnych przypadkach lub okolicznościach zasady jurysdykcji ustanowione w:

- ust. 1 lit. b);
- ust. 1 lit. c).

3. Państwa Członkowskie odpowiednio informują Sekretariat Generalny Rady o decyzji odnośnie do stosowania ust. 2, ze wskazaniem, gdy właściwe, szczególnych przypadków lub okoliczności, do których stosuje się tę decyzję.

Artykuł 10

Ekstradycja i oskarżenie

1. a) Każde Państwo Członkowskie, które zgodnie ze swoim prawem nie dokonuje ekstradycji swoich własnych obywateli, podejmuje środki konieczne do objęcia swoją jurysdykcją przestępstw, o których mowa w art. 2, 3, 4 i 5, w przypadku ich popełnienia przez własnych obywateli poza terytorium danego państwa.

b) Każde Państwo Członkowskie, w przypadku gdy jeden z jego obywateli zostanie oskarżony o popełnienie w innym Państwie Członkowskim przestępstwa polegającego na popełnieniu czynu opisanego w art. 2, 3, 4 lub 5, a nie przeprowadza ekstradycji danej osoby do innego Państwa Członkowskiego wyłącznie ze względu na jego obywatelstwo, przekazuje daną sprawę do ścigania własnym właściwym organom, jeżeli będzie to właściwe. Aby umożliwić przeprowadzenie oskarżenia, akta, informacje i dowody dotyczące danego przestępstwa przekazuje się zgodnie z procedurami ustanowionymi w art. 6 ust. 2 Europejskiej Konwencji o Ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. Wniosekujące Państwo Członkowskie informuje się o wszczęciu oskarżenia oraz jego wynikach.

2. Dla celów niniejszego artykułu pojęcie „obywatel” Państwa Członkowskiego interpretuje się zgodnie z wszelkimi deklaracjami dokonanyymi przez to Państwo na mocy art. 6 ust. 1 lit. b) i c) Europejskiej Konwencji o Ekstradycji.

Artykuł 11

Współpraca pomiędzy Państwami Członkowskimi

1. Zgodnie z konwencjami, umowami wielostronnymi lub dwustronnymi lub uzgodnieniami, które mają zastosowanie, Państwa Członkowskie udzielają sobie jak najszerszych środków wzajemnego wsparcia w zakresie postępowania dotyczących przestępstw przewidzianych w niniejszej decyzji ramowej.

2. W przypadku gdy wiele Państw Członkowskich posiada jurysdykcję w odniesieniu do przestępstw przewidzianych w niniejszej decyzji ramowej, Państwa te przeprowadzają wzajemne konsultacje dla skoordynowania własnych działań w celu skutecznego ścigania.

Artykuł 12

Wymiana informacji

1. Dla potrzeb stosowania niniejszej decyzji ramowej Państwa Członkowskie wyznaczają operacyjne punkty kontaktowe lub wykorzystują istniejące struktury operacyjne do wymiany informacji i innych kontaktów pomiędzy Państwami Członkowskimi.

2. Każde Państwo Członkowskie informuje Sekretariat Generalny Rady i Komisję o swoim departamencie lub departamentach pełniących rolę punktów kontaktowych zgodnie z ust. 1. Sekretariat Generalny powiadamia o tych punktach kontaktowych pozostałe Państwa Członkowskie.

Artykuł 13

Zasięg terytorialny

Niniejsza decyzja ramowa stosuje się do Gibraltaru.

Artykuł 14

Wdrożenie

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie środki konieczne dla uzyskania zgodności z postanowieniami niniejszej decyzji ramowej do dnia 2 czerwca 2003 r.

2. Do dnia 2 czerwca 2003 r. Państwa Członkowskie prześlą do Sekretariatu Generalnego Rady oraz do Komisji teksty przepisów transponujących do własnych krajowych systemów prawnych zobowiązania nałożone na nie przez niniejszą decyzję ramową. Rada, do dnia 2 września 2003 r., na podstawie sprawozdania sporządzonego na podstawie powyższych informacji oraz pisemnego sprawozdania Komisji oceni stopień, w jakim Państwa Członkowskie przedsięwzięły konieczne środki dla zapewnienia zgodności z postanowieniami niniejszej decyzji ramowej.

Artykuł 15

Wejście w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Sporządzono w Brukseli, dnia 28 maja 2001 r.

W imieniu Rady

T. BODSTRÖM

Przewodniczący